

<p>Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Marcin Zieleniecki, podsekretarz stanu</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu: Mariusz Kubzdyl, dyrektor Departamentu Ubezpieczeń Społecznych</p>	<p>Data sporządzenia 30 maja 2017 r.</p> <p>Źródło:</p> <p>Nr w wykazie prac legislacyjnych UD250</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Zgodnie z ustawą z dnia 2 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2) od dnia 1 marca 2017 r. wysokość najniższej emerytury (pod warunkiem posiadania stażu pracy 20/22 lata w przypadku kobiet oraz 25 lat w przypadku mężczyzn), renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i renty rodzinnej zostały podniesione z kwoty 882,56 zł do kwoty 1000 zł, wysokość renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy z kwoty 676,75 zł do kwoty 750 zł a renty socjalnej z kwoty 741,35 zł do 840 zł (84% najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy). Z dniem 1 marca 2017 r. kwota najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy wynosi 1000 zł, z tytułu częściowej niezdolności do pracy 750 zł.

Natomiast kwota najniższej emerytury, zgodnie z art. 85 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887, z późn. zm.) wynosi 1000 zł, z zastrzeżeniem określonych ustawą wyjątków. W przypadku emerytur przyznanych z urzędu zamiast renty z tytułu niezdolności do pracy osób, które nie posiadają stażu pracy wynoszącego 20/22 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn obowiązuje jedynie gwarancja wysokości dotychczas pobieranej renty. Oznacza to, że emerytura ta nie może być niższa od pobieranej dotychczas renty z tytułu niezdolności do pracy, jednak nie jest objęta gwarancją wysokości kwot świadczeń najniższych.

Przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie wykluczają możliwości uzyskania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy również wówczas, gdy dana osoba pobiera emeryturę lub osiągnęła wiek emerytalny. Należy podkreślić, że równocześnie przesłanki nabycia prawa do emerytury i renty z tytułu niezdolności do pracy są sformułowane w sposób bezwzględnie obowiązujący w powyższej ustawie, która określa zasady nabywania prawa do świadczeń typu ubezpieczeniowego, finansowanych i pozostających w związku z funduszem gromadzonym na ten cel ze składek osób ubezpieczonych - przyszłych świadczeniobiorców. Renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje osobie spełniającej określone ustawowo warunki (niezdolność do pracy, czas jej powstania, określony staż pracy), zastępując niemożliwy do uzyskania przychód z pracy w trakcie okresu aktywności zawodowej. Emerytura zaś zastępuje utracony dochód z tytułu osiągnięcia wieku, w którym z tego powodu ubezpieczeni stają się niezdolni do wykonywania dotychczasowej aktywności zawodowej.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

W projekcie ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych proponuje się:

- objęcie ww. emerytur przyznanych z urzędu gwarancją kwoty najniższego świadczenia, odpowiednio w wysokości równej kwocie 1000 zł (odpowiada wysokości najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy) albo 750 zł (odpowiada najniższej wysokości renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy), z wyrównaniem od 1 marca 2017 r.
- wprowadzenie regulacji uniemożliwiającej uzyskanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy przez osobę, która osiągnęła wiek emerytalny lub pobiera emeryturę, z wyjątkiem rent z tytułu niezdolności do pracy z ubezpieczenia wypadkowego.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Brak podobnych rozwiązań.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
ZUS	1	ZUS	Instytucja przyznająca i wypłacająca świadczenia emerytalne i rentowe
Emeryci, którym	105 tys.	ZUS	Podwyższenie na wniosek emerytury przyznanej z urzędu do

PIT	9,6	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	124,6
Źródła finansowania	<p>Zakładane rozwiązania mają charakter porządkujący. W ramach planu finansowego FUS na 2017 r. przewidziano skutki na waloryzację świadczeń emerytalno-rentowych wskaźnikiem 1,0073. Rzeczywisty wskaźnik waloryzacji wyniósł 1,0044. Stąd skutki finansowe proponowanych rozwiązań mieszczą się w planowanych wydatkach na świadczenia z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na 2017 r. w ramach środków przeznaczonych na waloryzację.</p> <p>W następnych latach szacowany skutek finansowy rządu 90 mln zł będzie niezauważalny dla FUS w warunkach wzrostu gospodarczego kraju. Ze względu na fakt, że skutki były przewidziane w planie finansowym FUS na 2017 r., stąd też skutki te de facto były przewidziane na lata następne.</p>											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Proponowane rozwiązanie obejmuje przede wszystkim rencistów, których świadczenie zostało zamienione z urzędu na emeryturę, a których staż pracy był krótszy od ustawowego (20/25 lat). Według informacji uzyskanych z ZUS liczba emerytur pobieranych z urzędu w grudniu 2016 r. wynosiła 371,7 tys. (157,2 tys. mężczyzn, 214,5 tys. kobiet).</p> <p>Przyjmując, że staż pracy uwzględniony przy naliczaniu renty tych osób był identyczny jak dla rencistów ogółem oznaczałoby to, że poniżej wymaganego progu stażowego świadczenia pobiera ok. 43 tys. mężczyzn i 62 tys. kobiet. Przyjmując, że 2/3 z tych osób pobierało renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, a 1/3 z tytułu co najmniej całkowitej niezdolności do pracy roczny koszt wypłaty emerytur podwyższonych do wysokości minimalnej renty (1000/750 zł) wyniósłby ok. 94 mln zł (z wyrównaniem od 1 marca 2017 r.). W następnych latach koszt roczny kształtowałby się na poziomie 112 mln zł rocznie (w cenach 2017 r.)</p> <p>Należy podkreślić, że koszt ten byłby zmniejszony w wyniku braku możliwości ubiegania się o rentę z tytułu niezdolności do pracy przez osoby po osiągnięciu wieku uprawniającego do emerytury (ze względu na różnice w formułach naliczania świadczeń wysokość renty z tytułu niezdolności do pracy jest z reguły wyższa od wysokości emerytury). W 2016 r. lekarze orzecznicy wydali 0,3 tys. orzeczeń pierwszorazowych (0,7%) i 1 tys. orzeczeń ponownych (0,6%) mężczyznom w wieku 66 lat i więcej oraz 0,4 tys. (0,9%) orzeczeń pierwszorazowych i 1,3 tys. (0,7%) orzeczeń ponownych kobietom w wieku 61 lat i więcej.</p>											

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny bieżące)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	+ 94	+112	+112	+112	+112	+112	+1214
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
Niemierzalne	funkcjonowanie przedsiębiorców							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Proponowane rozwiązania wpłyną na poprawę sytuacji osób o najniższych dochodach, zapobiegają tworzeniu się portfeli emerytur z urzędu ze względu na datę przyznania oraz porządkują system emerytalno-rentowy.</p>							

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
--	---

☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Zmiana nie ma wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
--	--	---

Omówienie wpływu | Zmiana nie ma wpływu na wskazane obszary.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Nie dotyczy.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

brak